

Služební předpis č. 16/2023 o ochraně oznamovatelů

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Tento předpis upravuje v souladu se zákonem č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, zásady a pravidla vnitřního oznamovacího systému v Ministerstvu životního prostředí (dále jen „ministerstvo“), včetně zajištění ochrany oznamovatelů oznamujících protiprávní jednání a oprávnění a povinnosti příslušných osob.

Článek 2

Vymezení pojmů

1. Vnitřní oznamovací systém (dále jen „VOS“) představuje souhrn postupů a nástrojů, které slouží k přijímání oznámení, nakládání s ním, ochraně totožnosti oznamovatele a dalších osob, ochraně informací uvedených v oznámení a komunikaci s oznamovatelem.
2. Oznamovatelem je fyzická osoba, která se v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností dozvěděla o protiprávním jednání, které porušuje právní předpis spadající do jedné z oblastí vymezených Směrnicí a tuto skutečnost oznámila prostřednictvím VOS.
3. Protiprávní jednání je takové jednání, které má znaky trestného činu nebo přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty s horní hranicí alespoň 100 000 Kč nebo porušuje právní předpis nebo předpis Evropské unie upravující vybrané oblasti.
4. Vybrané oblasti, jichž se může oznamované porušení týkat:
 - a. finančních služeb, povinného auditu a jiných ověřovacích služeb, finančních produktů a finančních trhů,
 - b. daně z příjmů právnických osob,
 - c. předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
 - d. ochrany spotřebitele,
 - e. souladu s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti,
 - f. bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích,
 - g. ochrany životního prostředí,
 - h. bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví,
 - i. radiační ochrany a jaderné bezpečnosti,
 - j. hospodářské soutěže, veřejných dražeb a zadávání veřejných zakázek,
 - k. ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví,
 - l. ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů,
 - m. ochrany finančních zájmů Evropské unie, nebo
 - n. fungování vnitřního trhu včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva Evropské unie.
5. Prací nebo jinou obdobnou činností se rozumí:
 - a. závislá práce vykonávaná v základním pracovněprávním vztahu,
 - b. služba,
 - c. samostatná výdělečná činnost,

- d. výkon práv spojených s účastí v právnické osobě,
 - e. výkon funkce člena orgánu právnické osoby,
 - f. plnění úkolů v rámci činnosti právnické osoby, v jejím zájmu, jejím jménem a nebo na její účet,
 - g. dobrovolnická činnost,
 - h. odborná praxe, stáž,
 - i. výkon práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, jejímž předmětem je poskytování dodávek, služeb, stavebních prací nebo jiného obdobného plnění,
 - j. ucházení se o práci nebo jinou obdobnou činnost.
6. Příslušná osoba je osoba, která přijímá a zkoumá oznámení a navrhuje povinnému subjektu opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu.
7. Povinným subjektem je ministerstvo.
8. Odvetným opatřením se rozumí jednání nebo jeho opomenutí v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které bylo vyvoláno učiněním oznámení a které oznamovateli může způsobit újmu; při splnění těchto podmínek je odvetným opatřením zejména
- a. rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou,
 - b. zproštění výkonu služby, zařazení mimo výkon služby nebo skončení služebního poměru,
 - c. zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti,
 - d. odvolání z místa vedoucího zaměstnance nebo ze služebního místa představeného,
 - e. uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu,
 - f. snížení mzdy, platu nebo odměny nebo nepřiznání osobního příplatku,
 - g. přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo,
 - h. služební hodnocení nebo pracovní posudek,
 - i. neumožnění odborného rozvoje,
 - j. změna pracovní nebo služební doby,
 - k. vyžadování lékařského posudku nebo pracovnělékařské prohlídky,
 - l. výpověď nebo odstoupení od smlouvy, nebo
 - m. zásah do práva na ochranu osobnosti.
9. Zaměstnanci se rozumí zaměstnanci ve služebním či pracovním poměru k ministerstvu.

Článek 3

Zásady a pravidla vnitřního oznamovacího systému

1. Státní tajemnice pověří vybraného zaměstnance zavedením a vedením vnitřního oznamovacího systému a zároveň určí další zaměstnance příslušnými osobami k výkonu činností uvedených v čl. 4 tohoto předpisu.
2. Ministerstvo se bude zabývat oznámeními podanými pouze ze strany jeho vlastních zaměstnanců bez ohledu na to, zdali se jedná o státní zaměstnance ve služebním poměru, zaměstnance v pracovním poměru, anebo o jinou formu výkonu závislé práce (např. DPP, DPČ). Do tohoto okruhu se řadí i osoby vykonávající pro ministerstvo dobrovolnickou činnost nebo odbornou praxi či stáž.
3. Oznámení lze podat ústně nebo písemně, a to:
 - 3.1 ve formě zprávy zaslané na e-mailovou adresu „prosetrovatel@mzp.cz“,
 - 3.2 zasláním prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu ministerstva, či v listinné podobě vložené do příslušné schránky označené „Ministerstvo životního prostředí - Schránka pro oznámení podezření ze

spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu“,

3.3 telefonicky na telefonním čísle uvedeném na intranetových a internetových stránkách,

3.4 osobně.

4. Platí zásada, že s podaným oznámením se seznamují pouze příslušné osoby, které řádně posuzují důvodnost oznámení.
5. Příslušná osoba nesmí být postihována za řádný výkon své činnosti vykonávané v souladu s příslušným právním předpisem. Povinný subjekt ani nikdo jiný nesmí zasahovat do řádného výkonu činnosti příslušné osoby a nesmí ohrožovat ani její nestrannost.
6. Povinný subjekt přijímá s ohledem na podaná oznámení vhodná opatření k nápravě nebo předejití protiprávního stavu.

Článek 4

Postupy a činnosti příslušné osoby

1. Příslušná osoba:
 - a) přijímá a posuzuje důvodnost oznámení podaného prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému,
 - b) je oprávněna vyžadovat součinnost od ostatních zaměstnanců povinného subjektu, písemnosti a vysvětlení, vydání listiny nebo jiné věci důležité pro posouzení, či vstupovat do kanceláří a jiných prostor povinného subjektu,
 - c) navrhuje vhodná opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu v návaznosti na podané oznámení v závislosti na svých zjištěních tak, aby z doporučení nebylo zřejmé, kdo je oznamovatelem a nedošlo k prozrazení ani jiných důvěrných informací obsažených v oznámení,
 - d) zachovává mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděla při výkonu své činnosti, a to i po ukončení výkonu této činnosti, pokud není stanoveno jinak,
 - e) postupuje při výkonu své činnosti nestranně.
2. Je-li oznámení učiněno ústně, je příslušná osoba povinna pořídit zvukovou nahrávku oznámení nebo jeho přepis. Nevysloví-li oznamovatel s pořízením nahrávky souhlas, nesmí ji příslušná osoba pořídit. V takovém případě se o podaném oznámení sepíše pouze písemný záznam, který by, co do obsahu, měl odpovídat protokolu podle § 18 odst. 2 správního řádu. Obdobný postup se uplatní rovněž, pokud pořízení zvukové nahrávky oznámení není možné, např. pokud se pro příjem oznámení nepoužívá telefonická linka s funkcí nahrávání hovorů. V případě pořízení přepisu oznámení i v případě sepsání záznamu o oznámení se oznamovateli umožní, aby se k těmto vyjádřil. Jeho vyjádření se k přepisu či záznamu přiloží.
3. O přijetí oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému je příslušná osoba povinna do 7 dnů od jeho přijetí oznamovatele písemně vyrozumět, s výjimkou:
 - a) oznamovatel výslovně požádal příslušnou osobu, aby ho o přijetí oznámení nevyrozumívala, nebo
 - b) je zřejmé, že vyrozuměním o přijetí oznámení by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele.
4. Příslušná osoba přijme oznamovatele osobně nejpozději do 14 dnů ode dne, kdy o to oznamovatel požádal.
5. Příslušná osoba musí vyrozumět oznamovatele o důvodnosti, výsledku prošetření a o plánovaných či přijatých opatřeních do 30 dnů od vyrozumění o přijetí oznámení, nebo do 30 dnů od přijetí oznámení, pokud oznamovatel vyrozuměn nebyl. V případech skutkové nebo právně složitých lze tuto lhůtu prodloužit až o 30 dnů, nejvýše však dvakrát. O prodloužení lhůty a důvodech pro její prodloužení je příslušná osoba povinna oznamovatele

písemně vyrozumět před jejím uplynutím.

6. Je-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba navrhne opatření k předejití nebo nápravě protiprávního stavu. Neprijme-li povinný subjekt opatření navržené příslušnou osobou, přijme k předejití nebo nápravě protiprávního stavu jiné vhodné opatření. O přijatém opatření se neprodleně vyrozumí příslušná osoba, která o něm bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele.
7. Zjistí-li příslušná osoba při posuzování důvodnosti oznámení, že oznámení není relevantní, vyrozumí o tom písemně oznamovatele bez zbytečného odkladu; na základě skutečností uvedených v oznámení a z okolností, které jí jsou známy, neshledala podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledala, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u orgánu veřejné moci.
8. Není-li oznámení vyhodnoceno jako důvodné, příslušná osoba bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí oznamovatele o tom, že na základě skutečností uvedených v oznámení a všech okolností, které jí jsou známy, neshledala podezření ze spáchání protiprávního jednání, nebo shledala, že oznámení se zakládá na nepravdivých informacích, a poučí oznamovatele o právu podat oznámení u Ministerstva spravedlnosti České republiky.

Článek 5

Ochrana oznamovatele a odvetná opatření

1. Ochrana náleží oznamovateli, který podal oznámení prostřednictvím VOS, či podal oznámení prostřednictvím oznamovacího systému Ministerstva spravedlnosti.
2. Ochrana náleží osobě, která oznámení podala orgánu veřejné moci.
3. Ochrana dále náleží osobě, která poskytla pomoc při zjišťování informací, které jsou obsahem oznámení, podání oznámení nebo posouzení jeho důvodnosti; osobě, která je ve vztahu k oznamovateli osobou blízkou; osobě, která je zaměstnancem nebo kolegou oznamovatele; osobě, pro kterou oznamovatel vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost.
4. V případě anonymního oznámení náleží ochrana oznamovateli od okamžiku, kdy bude oznamovatel ztotožněn.
5. Ochrana nenáleží osobě, která učinila oznámení, aniž by měla oprávněný důvod se domnívat, že se zakládá na pravdivých informacích.
6. Práva oznamovatele na ochranu se nelze vzdát ani je nelze omezit žádnou dohodou či podmínkami služebního či pracovního poměru či obdobného pracovního vztahu.

Článek 6

Evidence a uchovávání oznámení

1. Příslušná osoba je povinna v elektronické podobě vést evidenci údajů o přijatých oznámeních, a to v rozsahu:
 - a) datum přijetí oznámení,
 - b) jméno, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, jsou-li mu tyto údaje známy,
 - c) shrnutí obsahu oznámení a identifikace osoby, proti které oznámení směřovalo, je-li mu její totožnost známa,
 - d) datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou nebo pověřeným zaměstnancem a jeho výsledek.
2. Příslušná osoba uchovává oznámení podané prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a dokumenty související s oznámením po dobu 5 let ode dne přijetí oznámení.
3. Do evidence, k dokumentům souvisejícím s oznámením a k uchovávaným oznámením má

přístup v případě oznámení podaných prostřednictvím VOS pouze příslušná osoba.

Článek 7

Závěrečná ustanovení

1. Tento služební předpis je závazný pro všechny zaměstnance ministerstva a ostatní osoby, které podají oznámení obsahující informace o možném protiprávním jednání v ministerstvu, o jehož spáchání se dozvěděli v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností.
2. Kontrolu dodržování tohoto služebního předpisu vykonává pověřená osoba.
3. Tento služební předpis nabývá platnosti dnem podpisu státní tajemnice a účinnosti dnem 1. října 2023.

Odborný gestor: pověřená osoba

Zpracovatel: Ing. Kateřina Haboňová, MBA

JUDr. Simeona Zikmundová, LL.M.
státní tajemnice